

ønske Oplysning om, hvorvidt dette er Tilfældet. — Dernæst savner jeg Oplysninger om, hvilken finansiell Indflydelse den foreslaaede Tredeling vilde have. Vi kunne jo ikke ganske se bort fra Omkostningerne ved denne Sag. Der er al Sandsynlighed for, at Omkostningerne ved Skolevæsenet ere blevne betydelig forøgede der, hvor man har gennemført Tvedelingen. Der staar intet om dette i de medfølgende Motiver. Jeg har derfor efterset Statsregnskaberne, og det viser sig, at før 1871 vare Udgifterne til det lærde Skolevæsen $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., det vil sige, at det lærde Skolevæsen selv omtrent bestred sine Udgifter, idet det jo som bekendt er en særlig Fond, som har sine særlige Indtægter. Men nu ere paa det sidste Statsregnskab Udgifterne stegne fra $\frac{1}{2}$ Mill. til 738,000 Kr., og Staten har maattet yde et Tilskud paa 238,000 Kr. Hvorvidt nu Tvedelingen har haft nogen Indflydelse i denne Retning, kan jeg ikke bedømme, men der er dog Sandsynlighed for det, eftersom man i 1871 forudsatte, at det vilde blive bekosteligt at gennemføre den ved alle Skoler. Skulde man nu gaa til en Tredeling og gennemføre de tre Linjer ved alle vore Skoler, tvivler jeg ikke om, at Udgifterne, altsaa ogsaa Tilskuddet af Statskassen, derved vilde stige i væsentlig Grad. I 1871 udtaltes det under Forberedelsen af Loven af Ordføreren i det andet Ting, at man ventede en Besparelse, idet man bortskar de to nederste Klasser i samtlige vore Skoler. Man havde oprindelig foreslaaet, hvad jeg vilde have sat meget mere Pris paa — i saa Henseende er jeg vel ogsaa i Overensstemmelse med den ærede sidste Taler — at bortskære de fire yngste Klasser, men man nøjedes med at bortskære de to nederste Klasser, og deraf ventede man, som sagt, et gunstigt økonomisk Resultat. Resultatet er imidlertid blevet det stik modsatte. Følgen har jo kun været, at Lærerne ved vedkommende Skoler privat have indrettet Forberedelsesklasser, saa vidt jeg ved i selve de lærde Skolers Lokaler, og Resultatet har altsaa kun været, at de Skolepenge, der i forrige Tider indkom fra de to nederste Klasser, nu gaa til Lærerne privat, medens de før gik ind i Statskassen. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at man har faaet det stik modsatte Resultat, idet Statskassen har tabt Indtægten af de to nederste Klasser, medens Udgifterne til Lærerlønninger osv. ere blevne staaende.

I 1871, da man gennemførte Tvedelingen, var Hensigten den, at modvirke den

Overlæsselse, som man den Gang mente Eleverne vare udsatte for. Der var jo store Klager over, at Eleverne ved de lærde Skoler bleve saa stærkt overlæssede, at man ogsaa af Hensyn til Sundhedsfaren gennemførte den Tvedeling, hvorved der skulde blive et mindre Antal Fag for den enkelte Afdeling. Men der var en Ting til, som man mente at have faaet gennemført, og det var Afskaffelsen af den latinske Stil. Ved latinsk Stil forstaaer jeg Oversættelsen fra Dansk til Latin. Der staar i Loven af 1871, at der maa kræves en Oversættelse fra Latin til Dansk. Men der er en meget stor Forskel. Dette at kunne oversætte fra Latin til Dansk er noget, som enhver kan gøre, naar han først har lært lidt af Sproget, det er næsten lige saa meget en Prøve i Dansk som en Prøve i Latin. Oversættelsen fra Dansk til Latin derimod var i sin Tid en meget vanskelig Prøve, og det er en Prøve, som udkræver et stort Forarbejde, som gør, at vedkommende Elever skulle ofre overordentlig megen Tid derpaa, uden at det egentlig har nogen stor Betydning i Praxis. Jeg antager, at naar Folk kunne oversætte fra Latin til Dansk, have de Midlerne til at kunne sætte sig ind i de klassiske Skrifter; derimod kan denne Øvelse i at oversætte fra Dansk til Latin vistnok være overmaade god for enkelte Mænd, for Specialister, men at det skulde være nødvendigt for at være en almindelig Student, at man skulde i den Grad være Herre over Sproget, det antog man den Gang, og det antager jeg ogsaa nu, er unødvendigt. Men hvordan er det gaaet med denne Eksamen i latinsk Stil? Atter har Administrationen der handlet paa egen Haand, og kort Tid efter, at Loven af 1871 var udkommen, indførte man den latinske Stil, ikke just ved Afgangseksamen, den endelige Eksamen, men man indførte den ved 4de Klasses Hovedeksamen, og der findes den, saa vidt jeg ved, endnu, uagtet der ikke i Loven af 1871 staar et Ord om, at der skal være latinsk Stil. Nu foreslaar man ved denne Lov atter at genoptage latinsk Stil ved den endelige Afgangseksamen, og jeg antager, at hvis det gaar igennem, bliver Følgen, at ogsaa i denne ny Linie, som man kalder det, vil Undervisningen i Latin tage Overmagten, man vil ligefrem paa Grund af det, at man til Slutning skal have latinsk Stil, komme til at tvinge hele Undervisningsplanen ind paa at lægge langt større Vægt paa Latin end paa mange andre Fag, som vor Tid mere kræver.